

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2028
(skrajne daty)
Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Pomoc psychologiczna w rehabilitacji kompleksowej
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	Rok IV, semestr 7
Rodzaj przedmiotu	kształcenia specjalnościowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Danuta Ochojska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Danuta Ochojska

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
7	15	30							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku):

Egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu psychologii ogólnej

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przybliżenie studentom problemów i potrzeb osób z niepełnosprawnością
C2	Zwrócenie uwagi na wielość i złożoność czynników warunkujących adaptację do niepełnosprawności
C3	Zaznajomienie słuchaczy z różnymi formami oddziaływań psychologicznych wobec osób z niepełnosprawnością
C4	Przygotowanie do wchodzenia w interakcje z osobami z różnego typu deficytami
C5	Motywowanie do zgłębnienia wiedzy odnośnie problemów osób z niepełnosprawnością

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Posiada pogłębioną wiedzę na temat złożoności problemów osób z niepełnosprawnością pod kątem podejmowania oddziaływań profilaktycznych mających na celu zapobieganie narastaniu zaburzeń zdrowia psychicznego	K_W10 K_W70
EK_02	Ma poszerzoną wiedzę na temat uwarunkowań nieprawidłowości w rozwoju psychicznym osób niepełnosprawnych	K_W12
EK_03	Posiada szczegółową wiedzę na temat mechanizmów niewłaściwych postaw wobec osób z niepełnosprawnością oraz oddziaływań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania stygmatyzacji osób z dysfunkcjami.	K_W70 K_W74
EK_04	Potrafi samodzielnie i właściwie interpretować zachowania i sposoby komunikowania się osób z niepełnosprawnością w sytuacjach społecznych, w celu optymalizacji oddziaływań w ramach pomocy psychologicznej	K_Uo2
EK_05	Docenia znaczenie wiedzy z zakresu psychologii dla rozwijania indywidualnych i społecznych kompetencji osób z niepełnosprawnością, co stanowi motywację do ustawicznego kształcenia w zakresie pomocy psychologicznej	K_K04
EK_06	Samodzielnie podejmuje różnego rodzaju oddziaływań na rzecz osób z niepełnosprawnością, wykazując się odpowiednimi kompetencjami i działaniami zgodnie z normami etycznymi	K_K10

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Znaczenie pomocy psychologicznej w rehabilitacji osób z dysfunkcjami. Specyfika, rodzaje, czas wystąpienia niepełnosprawności a umiejętności adaptacyjne
Model biopsychospołeczny uwarunkowań niepełnosprawności a podejście terapeutyczne
Cele diagnozy psychologicznej osób z niepełnosprawnością. Kryteria organiczne (somatyczne i fizyczne), psychologiczne i społeczne funkcjonowania osób z niepełnosprawnością a proces terapeutyczny.
Orzecznictwo o niepełnosprawności a aktywizacja zawodowa osób z dysfunkcjami
Biologiczne, psychologiczne i społeczne konsekwencje niepełnosprawności. Rozwijanie umiejętności adaptacyjnych, indywidualnych i społecznych osób z niepełnosprawnością i przełamywanie barier psychologicznych i międzyludzkich
Praca z systemem rodzinnym osób z niepełnosprawnością jako istotny element rehabilitacji wielowymiarowej
Instytucjonalne formy opieki a społeczna adaptacja do niepełnosprawności

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Spostrzeganie społeczne osoby z niepełnosprawnością jako wypadkowa cech osoby spostrzegającej i spostrzeganej
Znaczenie oddziaływań wielowymiarowych wobec osób z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną (psychologiczne, fizjoterapeutyczne, farmakologiczne, pedagogiczne)
Zadania psychologa w rehabilitacji. Modele działań korekcyjno-profilaktycznych
Wczesne wspomaganie w rozwoju (zadania Ośrodków Wczesnej Interwencji)
Funkcjonowanie społeczne dzieci, młodzieży i dorosłych z deficytami a integracja
Znaczenie działań profilaktycznych i kampanii społecznych na rzecz osób z niepełnosprawnością. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu
Wsparcie psychologiczne osób z niepełnosprawnością w realizacji zadań rozwojowych
Wybrane sposoby oddziaływań psychoterapeutycznych wobec osób z niepełnosprawnością i ich rodzin

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, studium przypadku, dyskusja, burza mózgów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia np. (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin pisemny, kolokwium	w, ćw
EK_02	egzamin pisemny, kolokwium	w, ćw
EK_03	egzamin pisemny, kolokwium	

EK_04	praca pisemna: „Scenariusze zajęć nt. przełamywania barier psychologicznych w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością”	ĆW
EK_05	praca pisemna: (j.w.) obserwacja	ĆW
EK_06	obserwacja	ĆW.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: egzamin pisemny w formie testu (poprawna odpowiedź na minimum 60% pytań testowych). Ćwiczenia: aktywność w trakcie zajęć, praca pisemna analiza jakościowa odpowiedzi na pytania kolokwium zaliczeniowego; praca pisemna nt. „Scenariusze zajęć nt. przełamywania barier psychologicznych w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością”. Oceny wg skali: 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza) 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami) 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami) 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów) 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami) 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego	
-udział w konsultacjach	2
-udział w egzaminie	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:	
- przygotowanie do zajęć	5
- przygotowanie do zaliczenia	8
- przygotowanie do egzaminu	8
-przygotowanie pracy pisemnej nt. „Scenariusze zajęć nt. przełamywania barier psychologicznych w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością”	5
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Kowalik, S. (2007). Osoby niepełnosprawne i psychologiczne aspekty ich rehabilitacji. (W:) Sęk H. (red.) *Psychologia kliniczna t. 2*. Warszawa: PWN.

Kowalik, S. (2018). *Stosowana psychologia rehabilitacji*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Winczura, B., Cytowska B. (2014). *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*. Kraków: Oficyna Wydawnicza IMPULS.

Literatura uzupełniająca:

Błęszyński, J. (red.) (2006). *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

Brauns, A. (2015). *Barwne cienie i nietoperze*. Poznań: Media Rodzina.

Fajfer-Kruczek, I. (2015). *Wykluczenie społeczne osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytet Śląski.

Kościelska M. (2004). *Niechciana seksualność*, Wyd. Jacek Santorski, Warszawa.

Hebl, M., Kleck, R.E. (2008), *Společne konsekwence nepełnosprawności fizycznej*, [w:] *Společna psychologia piętna*, red.T.F. Hesterton, R.E. Kleck, M.R. Hebl, J.G. Hull. Warszawa: PWN.

Marat, E.(2014). Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym, (W:) I. Janicka, H. Liberska (red.). *Psychologia rodziny*. Warszawa: PWN.

Ochojska, D. (2015). *Formy wsparcia psychologicznego osób ze stwardnieniem rozsianym i ich rodzin. Znaczenie psychoterapii*, [w:] *Rehabilitacja w stwardnieniu rozsianym*, red. A. Kwolek. Rzeszów: Wydawnictwo UR.

Sidor-Rządkowska, M (2017). *Coaching jako forma wsparcia rozwoju zawodowego osób niepełnosprawnych*, *Forum Oświatowe*, Vol. 30, nr 2(58), s. 119-132.

Wolińska, J. (2015), *Percepcja społeczna, stereotyp niepełnosprawności- perspektywa aktora i obserwatora*, *Annales Universitatis Mariae Curie Skłodowska, Sectio J.*, Vol. XXVIII, 1/20, s.45-66.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej